

עלון עושה חדשות

לפי החיל ולא בכוח, כי אט פרחו! אמר ה' צבאות" (לכריה ד') - לא כוחו וצונו ידו עשה לי את החיל הזה

וישב יעקב [לו, א]

מותר לדבר בבית הכנסת
רק עם ה' יתברך

"היא מוצאת" [לח, כה]

אמר רבי הוני משל לאחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים ונתיירא מהם וישב ביניהם, כך כיון שראה יעקב אבינו עשו ואלופיו נתיירא מהם וישב לו ביניהם [בראשית רבה ד', ג'] מסופר על רבי יהונתן אייבשיץ רבה של פראג שפעם פנה אליו כומר שונא ישראל מפורסם בשאלה ואמר לו: שמעתי שאתם היהודים נוהגים כבוד ברב שלכם, וכשרואים אותו קמים מפניו, כמו כן שמעתי כי מנהגו של היהודי, כשמתנפל עליו כלב ונובח לקראתו, לשבת על הארץ, מתכבד אני לשאלך כיצד אתם נוהגים כשמזדמנים לפניכם רב וכלב יחד? כלל גדול הוא בידינו השיב לו הרב בשלווה, כשההלכה מסופקת בידינו, אנו אומרים צא וראה איך העם נוהג? אדרבה בוא ונצא שנינו אני ואתה יחד לרחוב היהודים, ונראה כיצד העם נוהג.

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי: נח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים. מנלן - מתמר, שנאמר "היא מוצאת" [ברכות מג, ב] ידוע המעשה שהיה מספר רבי ישראל שיינקר זצ"ל, כי רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, מטעמי בריאות, היה עליו לשתות את התה שלו עם הרבה סוכר. ויהי היום, ובעת השיעור הכניס לו השמש כוס תה שבטעות הניח שם מלח במקום סוכר, וכיון שהשמש ידע שהוא זקוק להרבה, הכניס הרבה מלח... רבי יהושע לייב שתה את התה, ולא ראו עליו שום תגובה חריגה, שתה עד הסוף. באמצע השיעור נכנסה הרבנית בבהלה ולחשה לתלמידים: "אוי וויי, היכן התה? אני מגלה שהשמש טעה והשתמש עם צנצנת המלח!" התלמידים הרגיעו אותה, ואמרו כי כנראה היה שם סוכר כרגיל. "מהיכן אתם יודעים?" שאלה, "כי הוא שתה את הכוס כמידי יום, כרגיל, ללא תגובות" ענו התלמידים. היא טעמה את השיריים וצעקה: "כן כפי שאני אומרת, הרי זה פקוח נפש בשבילו!" למחרת שאלוהו התלמידים: "ילמדנו רבינו, אם זה פקוח נפש, מדוע הרב שתה?" והרב השיב בפשיטות: "למדנו, נח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ולא ילבין פני חברו ברבים". [יחי ראובן]

הצלון לצילוי נשמת יעקב אסטרוק בן זמנה ת. נ. 3. 2. 2

פרשת וישב

כ' כסלו [21.12.24]

עידן מרכז
כניסת שבת יציאת שבת

תשפ"ה

17:21 16:17

הפטרה: כה אמר

לצילוי נשמת

אשר וארם מצא חכמה וארם יפיק רבנות

הדפסת / הפצת זכית בליווי הרבים

הפתגם השבועי

הדאגה היא כמו כיסא נדנדה, היא לא נותנת לך לעשות משהו בנידון, אבל... היא מט לא לזקחת אותך לאף מקום !!!

לקבלת העלון - elial@eca.gov.il - או 0506255911

העלון מוקדש לעילוי נשמת

חלוקה שנה לכל בית ישראל

לאה חכמון בת מרים ת. נ. צ. ב. ה. דוד לאמש בן זוהרה ת. נ. צ. ב. ה.

לצילוי נשמת פאנה אלפס בן נויסי

לצילוי נשמת שושנה פלג בת ווקטוריה

לצילוי נשמת מרתה פת מריט

לצילוי נשמת נויסי אלפס בן מרתה

לצילוי נשמת זלמה פת רחל זיל

לעילוי נשמת ר' רחמים רובין ז"ל

הצלון לצילוי נשמת הסבא היקר אליהו שלט בן מלך ואברהם ת. נ. 3. 2. 2

מלכות נשים צדקניות נאאף ישראל

בת יפתח - יפתח, אחד משופטי ישראל, יצא בראש העם למלחמה בבני עמון. טרם צאתו למלחמה, נדר לקדוש ברוך הוא נדר, שעליו אמרו חז"ל (תענית ד', ע"א) כי שאל שאל כהוגן". כה היה נדרו, כפי המובא בספר שופטים (י"א, ל"ל-ל"א): "אם נתון תיתן את בני עמון בידי - והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי, בשובי בשלום מבני עמון, והיה לה' והעליתהו עולה". יפתח התכוון לאילה, שהייתה רגילה לצאת אליו לקראתו בשובו הביתה, אך לקראתו יצאה בתו היחידה, בתופים ובמחולות.

כאשר ראה אותה אביה הוא קרע את בגדיו, וסיפר לה את נדרו. במדרש מובא דו-שיח ארוך בין יפתח לבתו, שמשמל את הנימוקים כנגד התעקשותו של יפתח לקיים את נדרו. "אמרה לו בתו: 'אבי, שמא כתיב בתורה שיקריבו נפשות בניהם על גבי המזבח? והלא כתיב, אדם כי יקריב מכם קרבן לה' - מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, מן הבהמה ולא מן בני אדם". השיב לה אביה: "בתי, נדרתי 'והיה היוצא מדלתי ביתי והעליתהו עולה". אמרה לו ביתו, 'והרי יעקב אבינו נדר "וכל אשר תיתן לי עשר אעשרנו לך", ונתן לו הקב"ה שנים עשר שבטים, שמא הקריב אחד מהם?!"

מפרשי המקרא חולקים מה בפועל עשה בה יפתח, ואיך קיים את נדרו. על פי המצודת דוד, הוא הקריב אותה ממש. על פי רד"ק, עשה לה בית והכניסה שם, והייתה שם פרושה מבני אדם ומדרכי העולם - לא התחתנה לעולם, ולא היו לה ילדים.

ההרב ניסים פרץ

זצוק"ל

העלונים לעילוי נשמת
הצדקת לאה ז"ל בת רחל

הנה כל השבטים נמצאים, הגיע לאביב, אה. "וַיָּרָא מִנְחָה כִּי טוֹב, וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נְעֻמָּה". וישב. "אומר רש"י, ביקש יעקב ליישב בשלוה - קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים ליישב בשלוה, אומר הקב"ה, לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים ליישב בשלוה בעוה"ז?"

באמת, זה פלא עצום. למה? למה לא מגיע לו קצת שלווה? קצת מנוחת הנפש? מה? - אסור לשב קצת בשלוה, במנוחה? לא מספיק כל מה שעבר עליו? ועוד הטעם שאומרים - לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים ליישב בשלוה בעוה"ז? איך אנחנו נגשים להבין את תכלית החיים, את תכלית האדם? - "כִּי אָדָם, לְעֵמֶל יוֹלֵד" "מאז שהאדם נולד ויוצא מפתח בטן אימו - "לִפְתַּח חֲטָאת רֵבֶץ". רובץ עליו יצר הגורם לו לעמל וליגיעה, הוא צריך כל הזמן להאבק איתו. גם הגוף שלנו הוא בעצמו יצר, לא צריך עוד יצר על יצר. הגוף, העצלות של הגוף, כל התאוות, גוף נגוף מלא אספסוף, הוא מביא לאדם הרבה טרחה. אדם שלא אכפת לו ונותן לעצמו ללכת בזרימת החיים, בטבע החיים - זה לא בן אדם. זה כמעט... הוא עושה לעצמו בעיה. כלומר, חייב האדם תמיד להתגבר, להילחם.

ה'משנת חכמים', נפטר

בשנת תק"נ הגה"ק רבי משולם פייבוש בהרה"צ ר' דב בעריש מקרעמניץ. בעל 'משנת חכמים'. סיפר פעם הרה"ק ממאגלניצא זצ"ל בעת שעיין בספר 'משנת חכמים', שהמגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע שאל משמים להגיד לו מי הוא התלמיד חכם בדורו, בכדי לבחור לו בת תלמיד חכם שבדור לבנו הרה"ק רבי אברהם המלאך זצ"ל, והראו לו משמים על הרב הגאון רבי פייביל מקרעמניץ בעל 'משנת חכמים'. המגיד שלח אליו לשאלו אם הוא רוצה להשתדר עמו, וכן היה שהמגיד לקח את ביתו לבנו המלאך.

"כל אדם המענג את השבת, יינתנו לו כל משאלות ליבו."

נתיבי אור

אוצר אהרב ניסיט י"ן

**השפעת האדם על
סובביו נובעת
מהדוגמא האישית
שהוא מקרין . אדם
שמתקן את מידותיו
ושולט על רגשותיו ,
יש בכוחו להשפיע על
אחרים שישפרו את
מעשיהם !**

חזיון לאליה

"אין שר בית הסוהר רואה את כל מאומה בידו באשר ה' אתו" [לט, כג] - רבי רפאל הלוי זצ"ל, בנו של הרב מבריסק, סיפר כי כאשר ברחו לוויילנה בשנת ת"ש, שאל אביו על פסוק זה: הפסוק מדגיש, ששר בית הסוהר לא ראה כל דבר רע אצל יוסף, באשר ה' אתו. והרי לאמיתו של דבר, כל עצם ישיבתו של יוסף בבית האסורים הייתה מחמת עלילה, ולא היה בידיו של יוסף כל עוון, ומדוע אפוא נזקק לסייעתא דשמיא מיוחדת, כדי שלא יראו בו עוון ופשע? אלא - אמר הרב מבריסק - רואים מזה, כי לולא הסייעתא דשמיא המיוחדת שהייתה לו, שהיה ה' אתו, כבר היה שר בית הסוהר מוצא עוולות חדשות לטפול על יוסף בכל צעד ושעל. רק "באשר ה' אתו", לא טפל עליו שר בית הסוהר עלילות שווא להתאנות לו.

כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם

הרבי מלובביץ

רבי מנחם מנדל שניאורסון

פרשתנו מתארת את הצלחתו המופלאה של יוסף במצרים, וכיצד זכה העבד המושפל להפוך לאיש אמונו של פוטיפר: "וימצא יוסף חן בעיניו, וישרת אתו, ויפקדוהו על ביתו, וכל יש לו נתן בידו". גם בהיותו בשפל המצב הוסיף יוסף הצדיק לחיות חיי אמונה בקב"ה, כפי שהתחנך בבית אביו. גדלותו של יוסף הייתה בכך שלא הסתיר את אמונתו, אלא ביטא אותה בגאון: "ונרא אדניו כי ה' אתו, וכל אשר הוא עשה ה' מצליח בידו", וכפי שרש"י מפרש: "שם שמיים שגור בפיו". הלשון "שגור בפיו" משמעותו שזו הייתה התנהגות קבועה ורגילה של יוסף, על אף היותו העברי היחיד בכל מצרים. בכל צעד ושעל הזכיר יוסף את שמו של הקב"ה וייחס לו את פועלו ואת הצלחותיו. ודווקא התנהגות זו הקנתה לו את מעמדו הבכיר אצל אדונו. לא זו בלבד שלא הפריע לו לנהוג על-פי אמונתו, אלא האציל לו את סמכויות ניהול ביתו ועסקיו. סיפורו של יוסף נושא עימו מסר לכל יהודי, שכן ירידתו של יוסף למצרים סימנה את תחילת גלות מצרים, שהיא ראשית כל הגלויות. התנהגותו של יוסף היא אפוא דוגמה לכל יהודי כיצד לשמור על זהותו היהודית בתוך סביבה זרה ומנוכרת. כדי להישמר בגלות ואף לשגשג בה על היהודי לנהוג כיוסף - שם שמיים שגור בפיו". לא להסתיר את האמונה בקב"ה, אלא לבטא אותה בלי חשש. זו הדרך היחידה לזכות לכבוד מצד הגוי, עד ש"ויפקידוהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו". לא דיי שהגוי איננו רודף את היהודי ומנסה להרע לו, אלא הוא מסייע ליהודי בכל ענייניו ואף מוסר לו את ניהול עסקיו. גם בעומדנו ברגעי הגלות האחרונים, כאשר אומות העולם שולטים בעולם, ויש להתחשב בהם, שהרי 'דינא דמלכותא דינא', הרי שבענייני יהדות אין לגויים שום דעה. ולהפך, על-ידי שהיהודי מקפיד ש"שם שמיים שגור פיו" - יכבד אותו הגוי ויאפשר לו לנהוג על-פי הוראות התורה. הגלות יכולה להשפיע על גופו של היהודי בלבד, אך לא על נשמתו. זו איננה נשלטת על-ידי העולם. היא קשורה תמיד בקב"ה. גם הימצאות הגוף היהודי בגלות היא בשליחותו של הקב"ה, כדי לפעול יתרון של האור מתוך החושך, על-ידי שגם בהיותו בגלות היהודי מוסיף אור וחוכמה, בלימוד התורה וקיום המצוות. מי שחש ומכיר שגורלו תלוי בקב"ה בלבד, וגם הצלחותיו אינן פרי כישוריו אלא יד ההשגחה העליונה, ביכולתו לנהוג עם הגוי בגאון יעקב, ובתקיפות הנדרשת, בלי להירתע מחולשתו של העם היהודי ומיעוטו לעומת הגויים, כ'כבשה בין שבעים זאבים', שהרי "גדול הוא הרועה שמצילה ושומרה" (תנחומא תולדות ה). במצב כזה, הגוי מורתע מעצמו מהיהודי, עד שאין היהודי זקוק להילחם בו כלל. (ליקוטי שיחות)

**מוזמנים לשיעור תורה מרתק קבוע כל שני
ורביעי מיד אחרי ערבית עם הרב יהודה בר
שלום שליט"א**

שומע תפילה

מרננות איש

תשפ"ה

העלוך לעילו נשמת הגבאי ר' יוסף חיים ענתבי ז"ל בן מרסל ודוד ע"ה ת. נ. צ. ב. ה

לעילו נשמת כל הנופלים על קידוש ה' ת. נ. צ. ב. ה

למנינם 2024

להחזרת החטופים בעזרת ה' במהרה

אם תקום יהיה האויב ביתך

"וימצאהו איש" [לז, טז]

מסופר על הרה"ק רבי חיים בעל ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א, שפנה פעם אל תלמיד חכם אחד וביקשו להצטרף אליו לאסוף כסף לדבר מצוה נחוץ. דחה אותו הלה בטענה כי הוא עסוק בתלמודו. אמר לו רבי חיים "רש"י הקדוש מפרש "ויאבק איש עמו" הוא שרו של עשו, ואילו "וימצאהו איש" זה גבריאל, ומנין זאת לרש"י? אלא מלאך הפוגש יהודי תועה בדרך ושואלו במה אפשר לעזור לו? זהו גבריאל, ואילו מלאך אשר אומר "שלחני נא", אין לי זמן, צריך אני לומר שירה, שם זהו שרו של עשו.

לקבלת העלוך - elial@eca.gov.il - או 0506255911

ידידי מלכותי

מתוך עלון "שלום לעם"

אני הרסתי את האף של הפסל, אני ולא אחר! רצייתי להפתיע אותך ולשפץ את הפסל, ואמנם האף משך את תשומת ליבך יותר מהכול אך אם תתבונן תוכל לראות ששולי הפסל תוקנו. אך בטעות הרסתי את האף והמשרת שלי לקח אותו במטרה לבנות אף חדש, יפה וחזק יותר. אם בשל דבריי אלה לא אהיה מלך, אני מוכן לשלם את המחיר. אבל אנא השאר את האיש הזה בחיים – הוא לא עשה מאומה!"

המלך נאלם דום ובמשך כמה רגעים לא אמר דבר. כשלתפעת דמעות החלו נקוות בעיניו, הוא ניגש אל יאסון, חיבק אותו חיבוק עז והניח את הכתר על ראשו...

בפרשה אנו מוצאים את כוח העוצמתי של יהודה להודות על האמת גם כשהיא מאוד לא נוחה, ולמרות שתמר כלתו רק "רומזת" לאחריות שלו ואינה חושפת ברבים את המעשה שלו, הוא מודה על האמת הכואבת כדי שלא לפגוע בה לשווא. היכולת הזו של יהודה לקחת אחריות ולהודות בטעות עומדת לו לדורות, ומזרעו יוצא שבט המלוכה של עם ישראל, מלכות בית דוד.

ואכן, למחרת, עם פתיחתו של טקס ההכתרה הבחין מיד המלך באף החסר. הוא רץ אל עבר הפסל והחל לסרוק במבטו את רצפת הרחבה הגדולה. "האף שלי!", מלמל לעצמו, "איפה האף שלי?!", "האף אינו על הפסל!", צעק כעבור דקה אל שומרי ראשו, "חפשו מהר בחפציהם של כל הנוכחים בארמון. ואם יש צורך בכך – חפשו בחפציהם של כל אנשי הממלכה! ברצוני לתפוס את הפושע על מנת שישלם על הפשע הנורא שביצע!"

עברו דקות ארוכות של מתח עד שאחד השומרים הכריז: "הפושע נתפס!". הוא מצא את האף, עטוף במטפחת בכיס משרתו של יאסון. המשרת נכבל בידיו, עינו כוסו והוא הובא בפני המלך שחרץ את דינו מבלי למצמץ: "תלו אותו מיד לעיני כולם! אני מקווה שהדבר יספר במקצת את מצב רוחי אשר נעכר בשל הנוק לפסל האהוב והיקר. לאחר מכן נוכל להתחיל בטקס בו אכתיר ליורש העצר את...". הקהל עצר את נשימתו בציפייה דרוכה. "בני בכורי, יאסון!" מחיאות כפיים וקריאות "הידד!" נשמעו מהקהל, בו בזמן שהגרדום הובא אל מרכז הרחבה.

יאסון חש חמלה כלפי משרתו הנאמן שהולך למות בגללו ולא פוצה את פיו מתוך נאמנותו אל יאסון. לפתע שמע לחישה באוזנו: "שלא תעז לפצות את פירי!". היה זה אמן האבן שסייע לו בלילה. "הוא משרת, תפקידו הוא לעשות למענך את הכול וכך בדיוק הוא עושה כעת. אם תגיד למלך מה עשית אולי תציל את חייו אך ייתכן והמלך יהרוג גם אותו וגם אותך. מה שבטוח – מלך אתה כבר לא תהיה!". יאסון שקל את דבריו של האמן, אך כשראה את המשרת הכבול מובל אל עבר הגרדום לקול שריקות הבוז של הקהל המשולהב – הוא החליט לבחור במה שנכון, גם אם הדבר יהיה כרוך במחיר כבד.

"כבוד המלך, אבי!", יאסון צעק וההמון השתק למשמע ההפרעה הלא צפויה מכיוון בנו הבכור של המלך. "אם תגיד לי שאתה חומל על משרתך ורוצה שאשאיר אותו חי, אבין כי המשרת חשוב לך יותר מפסלי האהוב", אמר המלך בחומרה, "אתה יודע היטב, מה תהיה ההשלכה של אמירה שכזאת!"

"ברצוני לומר הרבה יותר מזה!", אמר יאסון בצער, "הוא לא אשם."

הממלכה כולה רעשה והתרגשה לקראת טקס ההכרזה על יורש העצר הנבחר שיוכתר על ידי המלך הזקן. אמנם על פי המסורת המלוכה עוברת לבן הבכור, אבל תמיד שמורה למלך הזכות לבחור בכל אחד מארבעת בניו מבלי שיצטרך לנמק את החלטתו. הטקס צפוי היה להתקיים ברחבה המרכזית שמול הארמון, הרחבה שבמרכזה ניצב ועומד פסלו המפואר של המלך שבו היה נראה צעיר לנצח. המלך אהב את הפסל הזה יותר מכל דבר אחר ותושבי הממלכה אהבו להתבדח כי המלך אוהב את הפסל שלו יותר מאשר את בניו ויש סיכוי סביר שיכתיר את הפסל ליורש העצר. מדי יום ביומו ניקו אנשי הארמון את הפסל, ולמרות שהזמן נתן בו את אותותיו והאבן נשחקה מעט פה ושם בקצוות, הוא עדיין היה בוהק ומרשים.

בשעת לילה מאוחרת, קצת יותר מיממה לפני הטקס, הגיע יאסון – בנו הבכור של המלך, יחד עם שניים ממשרתיו ועוד אדם רעול פנים אל הרחבה. יאסון דאג כי שומרי הפסל באותו הלילה יהיו כאלה שנאמנים לו והם אפשרו לחבורה לעבור את המשמר ולהגיע אל הפסל. "אתה יכול להתחיל במלאכה", אמר יאסון לאיש רעול הפנים שהיה פסל אמן שיאסון הזמין במיוחד מארץ רחוקה על מנת לתקן את הפינות השחוקות שבפסל לכבוד אביו המלך. הוא החליט לעשות מעשה שביא לכך שלמלך לא תהיה שום התלבטות בנוגע לשאלה האם באמת יכתיר ליורש העצר את יאסון, הבן הבכור.

לאחר כשעתיים של עבודה סיים האומן את פעולותיו. יאסון הנרגש אמר: "תביא לי רגע את הפטיש והאזמל, כבר שנים מפריע לי שבקצה האף יש בליטה קטנטנה ולא מחמיאה וזו הזדמנות להפוך את אפו של הפסל למושלם". אך לחרדתם של כל הנוכחים הוא נתן מכה חזקה מדי והאף המפוסל של המלך שכבר ידע ימים יפים יותר נשר ארצה...

"אתה יכול לתקן את זה, נכון?", שאל יאסון בקול רועד ומלא חשש אך מבטו של הפסל המומחה אמר את הכול. "האף מתפורר מבפנים", אמר, "לא ניתן לחברו מבלי להסב נזק בלתי הפיך לפסל". אחד ממשרתיו של יאסון עטף את האף הנושר במטפחת ושם אותה בכיסו. "אנסה למצוא אומן שיכין אף זהה", אמר ליאסון, "נקווה שהמלך לא ישים לב מחר לחתיכה החסרה". לכל השומעים היה ברור שמדובר בתקוות שווא ולא ייתכן שהמלך לא יבחין בנזק שנגרם לפסל האהוב עליו.

'אל תאמר נער אנכי'. לך בבחך זה והושעת את ישראל!'

**בעל תשובה טרי אומר
לאשתו, איזה מזל שנגמר
חנוכה. אשתו שואלת
למה? עונה האיש,
בדיוק נגמר לי המקום
בחנוכה...**

מי לא שמע על כותנת הפסים שקיבל יוסף, בן הזקונים, מאביו יעקב, ועל אחיו שקינאו בו ושנאו אותו על התנשאותו? כאשר מגיע יוסף לבקר את אחיו בעמק דותן, הם מתנכלים לו ומשליכים אותו לבור, ולבסוף מוכרים אותו לעבד. יוסף מגיע לבית פוטיפר במצרים, ומנהל את משק ביתו. אשתו של פוטיפר חושקת ביוסף יפה התואר, ומנסה לפתותו. יוסף בורח ממנה, והיא מאשימה אותו בפיתוי. על זאת הוא נלקח לבית הסוהר. שם פוגש יוסף את שר המשקים ושר האופים, המספרים לו על חלומותיהם. יוסף פותר את החלומות. המאורעות אכן מתרחשים כפי שניבא אותם יוסף. גם על יהודה ותמר מספר בפרשה. וכן על התאומים שנולדו מהם, פרץ זרח.

הרב
ראובן
אסף
k"ס"א

אחד
יהדות באהבה

לא לקרוא
בשעת
תפילה
וקריאת
התורה

**הרב עובדיה יוסף
זצוק"ל**

נתתה ליראיך נס להתנוסס

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" (בראשית לז, א).

יעקב אבינו עבר ניסיונות כבירים עד חזרתו לארץ מגורי אביו בארץ כנען. במשך עשרים שנה הוכרח להיות בביתו של חמיו שהיה רשע מרושע - עם לבן גרתי (בראשית לב, ה), ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים (מדרש אגדה, הובא ברש"י שם), **אם יעקב אבינו משתבח שלא למד ממעשיו הרעים של לבן כנראה שזה היה קשה מאוד** (ובמקום אחר הארכנו בביאור כיצד הצליח יעקב שלא ללמוד ממעשיו הרעים של לבן, ואכמ"ל), ובכל זאת הצליח יעקב לצאת ללא פגע, שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו, שלם ביראתו קדושתו וטהרתו (קידושין לג ע"ב).

יעקב אבינו נשאר קדוש וטהור עד כדי כך שגם עשיו לא הצליח לגבור עליו, וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו (בראשית לו, ו), עשיו ברח מפני יעקב והלך לדרכו. אך ניסיונותיו הקשים של יעקב אבינו לא פסקו, אלא רק התחילו, וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען, ביקש לישב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף (רש"י שם), לא דיין לצדיקים מה שמזומן להם לעולם הבא אלא שמבקשים ליישב בשלווה?

וכך בחייו הפרטיים של כל אחד ואחד, לאחר שכבר יושב בשלווה וחושב שברוך ה' הגיע אל המנוחה ואל הנחלה, יש דירה ילדים ופרנסה, ישתבח שמו לעד, או אז מתחילים ניסיונות כבירים כדי לבדוק את האדם כיצד יתפתח וימשיך לגדול בתורה ויראת שמים.

כבוד האחים הגדולים - אמרו
רבתינו בגמרא במסכת כתובות (דף קג):
נאמר בתורה "כבד את אביו ואת אמך",
ולכאורה יכלה התורה לומר "כבד אביו ואמך",
ומדוע אמרה התורה "את אביו ואת אמך", על
כן דרשו רבותינו כי מילת "את" הראשונה, באה
לרבות את החיוב לכבד את אשת אביו, אף על
פי שהיא אינה אמך. והמילה "את" השנייה,
באה לרבות את החיוב לכבד את בעל אמך, אף
על פי שהוא אינו אביו, אלא נשא את אמך
לאחר פטירת אביו, או לאחר שנתגרשה ממנו.
ועוד הוסיפו רבותינו ואמרו, כי האות ו"ו של
"ואת", באה לרבות את החיוב לכבד את אחיו
הגדול. ולכן חייב כל אדם לכבד את אשת אביו
ואת בעל אמו, וכן חייב לכבד את אחיו הגדול.
כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל, שאף על פי שאסור
לקרוא לאביו בשמו, וכפי שכבר כתבנו לפני כמה הלכות,
מכל מקום נראה שאין איסור לקרוא לאחיו הגדול בשמו,
ואחד הטעמים בזה הוא משום שאסור קריאת אביו בשמו
אינו נובע ממצוות "כבוד" אב ואם, אלא ממצוות "מורא" אב
ואם, ולגבי אחיו הגדול לא מצינו חיוב מורא אלא רק חיוב
כבוד. וכן כל גדר הכבוד שיש לנחוג בהם כלפי אח, אינם
ככבוד החורים ממש, אלא שינהג כלפיהם ככבוד ויבדוק ארץ
כפי שנוהגים אנשים ריאנים שמים. ופשוט שאסור לאדם לבנות
או לחתום נגד אחיו או אחותו הגדולים, שהרי זה חדר כבוד
ממש, והוא נגד מצוות רבותינו.

לשון הטוב

הלכות - החפץ חיים

**כלל ז', סעיף ג' - כשם שאסור לקבל
לשון הרע אם שמע מאחד, כך הדין אם
שמע משניים או יותר. ואפילו סיפרו לו דבר
שאינו נעשין המספרים רשעים בגלל ססיפרו
אם הסיפור אמת, בכל או אסור להאמין
ולהחליט שזה אמת, כיון שלא חל שם עדות
רק בבית דין. אבל חוץ לבית לא. ואם סיפרו
שקר מחוץ לבית דין לא נקראים עדי שקר,
אלא מוציא שם רע סתם. וכל זה להחליט,
אבל לחוש, מותר אפילו שמע רק מאחד.**

**כלל ז', סעיף ד' - והוא הדין אם יצא קול
על אחד שעשה מעשה או דיבר דבר שלא
כראוי לפי התורה, בין אסור קל בין איסור
חמור, אסור לקבל להאמין לזה, אלא רק
לחוש עד שיתברר הדבר. ועל אחת כמה
וכמה שייזהר מאוד אם רוצה לספר
לאחרים, שלא יתכוון להעביר את הקול
הלאה ולגלותו יותר.**

